

Imovinska informacija broj 3- Daljne Upute za Podnositelje Zahtjeva Koji Traze Povrat u Posjed Stana u Federaciji Bosne i Hercegovine

U aprilu/travnju 1998. godine stupili su na snagu novi imovinski i stambeni zakoni u Federaciji. (Detaljnije informacije se nalaze u "Informaciji o imovinskim pitanjima" [broj 1.](#) i [broj 2.](#)). Ovim zakonima je ustanovljena procedura za podnošenje zahtjeva za povrat stanova koji su 30. aprila/travnja 1991. godine proglašeni napustenima. U skladu sa procedurom, od podnosioca zahtjeva se traži da podnesu zahtjev kod općinskog organa za stambene poslove u mjestu gdje se stan nalazi (ili, ako je stan u Sarajevu onda se zahtjev podnosi kod kantonalnih organa u nadležnoj općini). Zahtjevi za stanove u društvenom vlasništvu moraju biti podneseni do 4. oktobra/listopada 1998. godine (međutim, ne postoji rok za podnošenje zahtjeva za povrat privatne imovine).

Mnogi podnosioci zahtjeva koji su podnijeli zahtjev kod općinskih organa nisu dobili odluku u zakonom propisanom roku od 35 dana. Neki od njih su dobili odluku i žele je osporiti. Neki ljudi opet, zbog niza razloga nisu bili u mogućnosti podnijeti zahtjev. Potom, mnogi ljudi su se suočili sa problemima pri podnošenju zahtjeva na područjima siromašne Federacije, naročito u odlaganju donošenja odluka. Međunarodna zajednica intervenira kako bi se osiguralo da ovi problemi budu tretirani od strane odgovornih organa vlasti. Postoji nada da će se ovim intervencijama biti otklonjeni mnogi postojeći nedostaci u provedbi zakona. U slučaju kada proces donošenja odluke na općinskoj razini nije zadovoljavajući,

trebate, ipak, biti svjesni daljnih koraka koje mozete poduzeti. Mogucnosti opisane u daljнем tekstu nisu iskljucive, no mozda biste zeljeli koristiti jednu ili vise njih prilikom iznalazenja pravnog lijeka.

1. Podnosenje žalbe kantonalnim organima vlasti

Ako ste od općine dobili nezadovoljavajuću odluku, onda imate pravo podnijeti žalbu protiv te odluke. Mnogi zahtjevi podneseni kod općine nisu riješeni u zakonom predviđenom roku od 30 dana. Ipak, odluke donesene nakon ovog roka su još uvijek valjane. U skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima sve žalbe protiv odluke moraju biti podnesene kantonalnom ministarstvu nadležnom za stambena pitanja u roku od 15 dana, od dana primitka odluke. Ako trebate pomoć prilikom podnosenja žalbe, onda tražite savjet od pravnika ili centra za pravnu pomoć.

2. Podnosenje zahtjeva kod CRPC-a

Komisija za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica (CRPC) utemeljena je u skladu sa Daytonskim mirovnim sporazumom kao međunarodno tijelo čiji je mandat da prima i odlučuje o imovinskim zahtjevima. Novi zakoni, naročito naglasavaju da CRPC ima moc da donosi konačne i pravno obavezujuće odluke o zahtjevima za stanarska prava. Za osobe koje nisu u mogućnosti dobiti pomoć putem lokalnih organa, Komisija onda predstavlja drugostepeni organ i mehanizam podrške.

Slijedeće stavke objasnjavaju u kojim slučajevima CRPC prihvata i odlučuje o zahtjevima za stanove u društvenom vlasništvu koji se nalaze u Federaciji. CRPC, također, prihvata zahtjeve za stanove u društvenom vlasništvu koji se nalaze u Republici Srpskoj, ali ne donosi odluke po zahtjevima prije nego što se usvoje novi imovinski zakoni u Republici Srpskoj.

Ako ste prije rata u Federaciji bili nositelj stanarskog

prava, onda imate pravo podnijeti zahtjev u CRPC-u kao drugostepenom organu. To znaci, ako prethodno uopce niste podnijeli zahtjev, prije nego sto se obratite CRPC-u morate PRVO pokusati podnijeti zahtjev kod nadležnih općinskih organa za stambene poslove, slijedeci proceduru propisanu zakonom. Obrazci zahtjeva i uputstva su dostupna u svim općinskim uredima za stambene poslove na podrucju Federacije, kao i u svim CRPC, OHR, UNHCR I UN/IPTF uredima sirom Bosne i Hercegovine.

Ako niste u mogucnosti osobno podnijeti zahtjev nadležnom općinskom organu, onda koristeci preporucenu postansku posiljku uputite vas zahtjev nadležnom općinskom organu na podrucju gdje se vas stan nalazi. Bilo bi preporucljivo poslati zahtjev sa teritorija Federacije, ali ako to nije moguće, mozete ga poslati iz bilo koje poste u BiH ili inostranstvu. Morate osigurati potvrdu o preporucenoj posiljci. Pobrinite se da potvrda sadrzi datum i kratak opis zahtjeva i popis dokumenata koje ste priložili uz zahtjev.

Nakon sto ste pokusali (postom ili osobno) podnijeti zahtjev u općini kao prvostepenom organu, imate pravo podnijeti zahtjev CRPC-u u slijedecim slucajevima:

- ako ste uložili određeni napor da podnesete zahtjev kod nadležnog općinskog organa, a u tome bili sprijećeni. Mozete to dokazati pokazujuci da ste preporucenom posiljkom podnijeli zahtjev kod općinskog organa (poslatom iz jednog od entiteta ili inostranstva), ali niste dobili odluku u roku od 45 dana (ovaj rok je određen pravilima CRPC-a, i nije spomenut u zakonu);
- ako ste osobno podnijeli zahtjev općinskom organu, a niste dobili odluku u roku od 45 dana; ili
- ako ste primili odluku od strane općinskog organa

- a njome niste zadovoljni;
- ako ste uložili žalbu kantonu kao što je i propisano zakonom, a niste uopće dobili odluku (ili ste primili odgovor na žalbu, a niste zadovoljni).

Zahtjev za stanarsko pravo kod CRPC-a morate osobno podnijeti. Sto znači, zahtjev podnosi nositelj stanarskog prava ili član njegovog/njenog породичnog domaćinstva ili ovlaštena predstavnika (koji ima valjanu punomoć). Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem regionalnom uredu CRPC-a, u Bosni i Hercegovini ili u uredima u inostranstvu. (1) Dakle možete podnijeti zahtjev u bilo kojem uredu CRPC-a, bez obzira gdje se vasa imovina nalazi.

Ako želite uložiti žalbu kantonu (vidi gore), onda zahtjev CRPC-u možete podnijeti ili u isto vrijeme kad i kantonu, ili nakon podnošenja zahtjeva u samom kantonu. Ako ste ranije podnijeli zahtjev kod CRPC-a za stan na području Federacije, nije neophodno ponovno podnositi zahtjev CRPC-u. CRPC će blagovremeno donijeti odluku. Zahtjev podnesen CRPC-u se smatra valjanom zahtjevom i podnesen u roku propisanom Federalnim zakonom.

3. Druge mogućnosti

Zakon o upravnom postupku omogućava ljudima da poduzmu korake u slučajevima gdje lokalne vlasti ili zvaničnici nisu ispunili svoje dužnosti u skladu sa zakonom. Između ostalog, ako niste dobili odluku u zakonom određenom roku, ili je došlo do nekorektnog postupanja u vašem slučaju, mogu se primjeniti navedene odredbe. Ako u vašem slučaju želite koristiti ove odredbe, onda potražite pravni savjet.

Za daljnje informacije za stanarsko pravo molimo obratite se jednom od centara za pravnu pomoć ili nekoj od međunarodnih organizacija (OHR, UNHCR, OSCE, UNMIBiH) ili Komisiji za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i

izbjeglica (CRPC), ili potražite informaciju u jednoj od brošura izdatih od strane navedenih organizacija.

1. CRPC je izdala zasebne brošure o procedurama CRPC-a. Regionalni uredi CRPC-a nalaze se u: Sarajevu tel. 387 71 615 808, Mostaru tel. 387 88 322 553, Lukavici tel. 381 71 672 008, Tuzli tel. 387 75 239 560, Banja Luka tel. 387 58 47 718, Brckom tel. 387 76 205 572. Crnoj Gori FRJ tel. 381 81 622 380. Njemacka u Berlinu tel. 49 30 397 33 727. U Norveskoj tel. 800 410 42.